

COVID-19 toimintaohje terveydenhuollon ammattilaisille

Milloin otetaan COVID-näyte

Infektioyksikkö, Tays

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirustartunnan riski on kohonnut koko Euroopassa ja muualla maailmassa. Tämän vuoksi epidemia-alueiden luokittelusta on Suomessa 12.3.2020 alkaen luovuttu. Koronaviruksen nopea leviäminen yhteisöissä on väistämätöntä ja tartunnan voi saada Suomes-takin.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä siirrytään epidemian rajaamisvaiheesta sen hidastamiseen 13.3.2020 alkaen. Tämä tarkoittaa sitä, että voimavarat kohdennetaan THL:n ohjeiden mukaan **akuuttiin hengitystieinfektioon sairastuneiden riskiryhmien tutkimiseen. Tämä ohje perustuu epidemiologiseen tilanteeseen Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä 13.3.2020. Ohjetta arvioidaan uudelleen viikolla 12.**

COVID-19 -näytteitä otetaan seuraavista ryhmistä:

- Taysin vuodeosastoille, valvontoihin ja teho-osastolle akuuttien hengitystieoireiden takia otettavat potilaat, jos taudin syy ei ole ilmeinen
 - Näytteitä otetaan toistaiseksi Acutassa, Teho-osastolla, SPÄI:llä, SVAL:lla, keuhko-osastoilla ja infektio-osastoilla
- Terveydenhuollon ja sosiaalihuollon (pitkäaikaissairaanhoito, hoivapalvelut) henkilökunta ja työharjoitteluun osallistuvat henkilöt, akuutin hengitystieinfektion oireet (pelkkä nuha ei riitä)
 - Työntekijä jää omalla ilmoituksella sairauslomalle heti akuutin hengitystieinfektion oireiden alettua

- Työntekijä ottaa yhteyttä työterveyshuoltoon, jos hengitystieoireet jatkuvat. Näyte otetaan 1–5 vuorokauden kuluttua oireiden alusta, jos oireet eivät ole vielä tuolloin hävinneet.
- Pitkäaikaishoidon ja hoivan asukkaat
 - Näyte otetaan, jos vastauksella on merkitystä potilaan hoidon kannalta tai herää epäily osastoepidemiasta. Hengitystieoireisia potilaita hoidetaan aina pisaravarotoimin riippumatta siitä, onko näyte otettu vai ei.

COVID-näytteitä **ei oteta** seuraavista ryhmistä, elleivät he ole sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisia:

- hengitystieoireiset potilaat avohoidon toimipisteissä
- matkailijat, joilla on lieviä hengitystieinfektio-oireita
- COVID-potilaiden lähikontaktit, joilla on lieviä hengitystieinfektio-oireita

Työstä poissaolo

Akuutin hengitystieinfektion oirein sairastuneet terveyden- ja sosiaalihuollon työntekijät jäävät kotiin omalla ilmoituksellaan työnantajalle. Pelkkä nuha ilman kuumetta ei ole syy työstä poissaoloon. Työntekijä ohjeistetaan pysymään kotonaan, kunnes hän on ollut yhden vuorokauden oireeton.

Jos työntekijällä on todettu COVID-infektio, työstä poissaolo kestää vähintään seitsemän vuorokautta. Työntekijän on lisäksi pitänyt olla vähintään vuorokauden ajan oireeton.

Varotoimiluokat eri potilasryhmien kohdalla:

1. Hengitystieoireisen potilaan hoito vastaanotoilla ja laitoksissa:
 - [tavanomaiset ja pisaravarotoimet](#)
2. Sairaalahoidon tarpeessa olevat hengitystieoireiset potilaat, jotka ovat saapuneet ulkomailta 14 vuorokauden sisällä tai ovat varmistetun COVID-19-tapauksen lähikontakteja tai hoitavalla lääkäriellä on perusteltu syy epäillä COVID-19-infektiota:
 - tavanomaiset, kosketus- ja pisaravarotoimet, oma huone. Katso erillinen [toimintaohje 0](#). (Aukeaa vain Taysin intrasta)
3. Potilaat, joilla ei ole hengitystieoireita:
 - tavanomaiset varotoimet matkustusanamneesista riippumatta.
 - Ulkomailta sairaalahoidossa olleet potilaat: [kosketusvarotoimet](#) aiemmin tehtyjen ohjeiden mukaisesti.

4. COVID-19-näyte ns. epidemiologisena seulontanäytteenä hengitystieinfektiopotilaasta

- Tämä ei laukaise COVID-19-varotoimia, potilasta hoidetaan tavanomaisin ja pisaravarotoimin

Altistuneiden kartoittaminen ja karanteenipäätökset

Sairaanhoitopiirin tai kunnan tartuntatautivastuuhenkilöt ottavat yhteyttä lähikontakteihin (perhepiiri tai vastaava hyvin intensiivisessä kanssakäymisessä ollut henkilö) ja heille kerrotaan altistumisesta sekä annetaan kotihoito-ohjeet. Lähikontakteja neuvotaan välttämään sosiaalisia kontakteja ja matkustamista. Sairastunut hoidetaan eristyksessä kotona tai sairaalassa ja lähikontaktit asetetaan karanteeniin.